

1 Skattebetalning

1 kap. SBL

Prop. 1996/97:100, s. 256–277 (behovet av en reform, huvud-
dragen), s. 516–522 (författningskommentar till 1 kap. SBL)

Prop. 1999/2000:23, s. 188–195, 256 (utländsk valuta)

Prop. 2000/01:117, s. 47 ff., 71 (arvs- och gåvoskatt)

Prop. 2001/02:127, s. 126–144 (punktskatter)

1.1 Allmänt

I detta inledande kapitel redogörs översiktligt för bakgrunden till och innehållet i skattebetalningslagen (1997:483, SBL), och vidare behandlas lagens tillämpningsområde.

SBL gäller helt eller delvis vid bestämmande, debitering, redovisning och inbetalning av flertalet skatter och avgifter som betalas av privatpersoner, företag och organisationer. Begreppet ”skattebetalning” får härigenom ses som ett vidsträckt begrepp som omfattar de flesta skatteslag och socialavgifter m.m. Det tidigare begreppet ”uppbörd” används inte i den nya lagstiftningen. SBL innehåller förfaranderegler som innebär att ifrågavarande skatter och avgifter hanteras på ett enhetligt sätt inom ramen för skattekontosystemet. SBL omfattar även materiella regler, bl.a. för utfärdande av F-skattsedel, beräkning av debiterad preliminär skatt, skyldighet att göra skatteavdrag och ränteberäkning. När det gäller inkomstskatt, punktskatter, moms, socialavgifter, arvsskatt och gåvoskatt finns de materiella reglerna huvudsakligen i annan lagstiftning.

Bakgrund

Bakgrunden till införandet av SBL och skattekontot 1998 var den bristande enhetlighet i regler för redovisning och inbetalning som tidigare gällde för olika skatter och avgifter. Varje skatteslag hade i princip ett eget regelverk som styrde tidpunkter för redovisning och inbetalning, redovisningshandling, sanktionsavgifter och förfarandet i övrigt. Ett företag med anställd personal behövde regelmässigt göra över 30 inbetalningar till skattemyndigheten under ett år och dessa skulle göras vid olika tidpunkter och till olika konton beroende på skatteslag. Möjligheterna att kvitta inbetalning av en skatt mot återbetalning av en annan var begränsade. Vid försenad skatteinbetalning påfördes dröjsmålsavgift månadsvis efter fasta

procentsatser, vilket stundtals innebar att en redan försenad inbetalning kunde förskjutas några veckor till utan ytterligare påföljd. Samtidigt var det svårhanterligt för myndigheten att ur ett borgenärsperspektiv få en samlad bild av ett företags totala skatte-situation då skatterna hanterades i olika tekniska system.

Skattebetalnings- utredningen

Skattebetalningsutredningen tillsattes 1993 för att göra en översyn av uppbördslagstiftningen mot bakgrund av den bristande enhetlighet som gällde redovisning och betalning av olika skatter och avgifter. Ett första delbetänkande (SOU 1994:87) behandlade frågan om nya tidpunkter för redovisning och betalning av vissa skatter och avgifter. Ett senare delbetänkande (SOU 1995:12) avsåg nya tidpunkter för redovisning och betalning av moms. Utredningens slutbetänkande, Ett nytt system för skattebetalningar (SOU 1996:100) innehöll förslag om skattekonto, samordnade inbetalningstidpunkter, gemensam deklaration för moms, arbets-givaravgifter och källskatt samt reformerad ränteberäkning. Betänkandet har via prop. 1996/97:100 och skatteutskottets betänkande 1996/97:SkU23 legat till grund för SBL.

Som en sammanfattning kan sägas att bestämmelserna i uppbörds-lagen, lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare samt huvuddelen av förfarandebestämmelserna i mervärdesskattelagen gjorts enhetliga och sammanförts i SBL. Syftet har varit att skapa ett för alla parter effektivt redovisnings- och betalningssystem för skatter och avgifter. En skattskyldigs alla redovisningar och inbetalningar bokförs på ett och samma konto och antalet inbetalnings-tillfällen har reducerats. Avsikten har även varit att skattekonto-systemet med tiden ska utvidgas till att omfatta allt fler skatter.

Skattebetalnings- förfordningen

SBL kompletteras av föreskrifter i skattebetalningsförfordningen (1997:750). Förfordningen reglerar bl.a. vad olika besked som Skatteverket (SKV) lämnar ska innehålla, i vilka fall en ansökan ska göras enligt fastställt formulär samt ger i övrigt anvisningar för ärendehantering. I förfordningen anges vidare att SKV får med-dela, och i vissa fall ska meddela, sådana föreskrifter som behövs för verkställigheten av SBL. Exempel på detta är årliga föreskrifter om värde av bostadsförmån, beräkning av s.k. kostnadsavdrag för arbetstagare samt tabeller för skatteavdrag. De allmänna råd som utfärdas av SKV i övrigt meddelas med stöd av förfordningen (2003:1106) med instruktion för Skatteverket.

Förvaltningslagen

Förvaltningsmyndigheternas, dvs. däribland SKV:s, handläggning av ärenden regleras primärt av förvaltningslagen (1986: 223), FL. Lagen behandlar bl.a. myndigheternas serviceskyldighet, sam-verkan mellan myndigheter samt allmänna krav på handläggning av ärenden. Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från FL gäller dock den bestämmelsen. I de fall reglerna enligt SBL avviker från FL gäller således SBL.

Exempel på detta är att SBL har generösare tidsfrister för överklagande av beslut.

1.2 SBL:s uppbyggnad och innehåll

SBL är indelad i 24 kapitel, som kan sägas vara kronologiskt ordnade utifrån en skattskyldigs kontakter med SKV och verkets ärendehantering i stort. Till SBL är fogad en utförlig innehållsförteckning. Nedan följer en kortfattad genomgång av kapitlen.

1 kap. Tillämpningsområde, definitioner och valuta

SBL:s tillämpningsområde definieras och här anges vilka skatter och avgifter som omfattas av lagen. Vidare finns definitioner av vissa termer och uttryck som används i SBL.

2 kap. Beslutande myndighet

Beslut enligt SBL fattas av SKV. I vissa fall får ett beskattningsärende enligt SBL avgöras i skattenämnd.

3 kap. Registrering och skattekonton

SKV ska registrera bl.a. arbetsgivare och skattskyldiga till moms. Här regleras vem som är skyldig att göra anmälan för registrering och när sådan ska göras. SKV ska vidare upprätta ett skattekonto för varje person som är skattskyldig enligt SBL. På kontot registreras skatt som ska betalas in eller betalas tillbaka enligt beskattningsbeslut, avdragen A-skatt liksom gjorda inbetalningar m.m. Avstämning av kontot görs årligen i samband med registreringen av slutlig skatt. Avstämning görs även månatligen om något belopp har tillgodoförts eller påförts samt i övrigt på begäran av den skattskyldige.

4 kap. Preliminär skatt och skattsedel på sådan skatt

Preliminär skatt för en skattskyldig ska betalas för inkomståret med belopp som så nära som möjligt kan antas motsvara beräknad slutlig skatt. Skatten ska betalas genom skatteavdrag (A-skatt) eller enligt särskild debitering (F-skatt eller särskild A-skatt). F-skattsedel kan utfärdas efter ansökan för den som bedriver eller har för avsikt att bedriva näringsverksamhet. En F-skattsedel kan återkallas i vissa fall, t.ex. om det finns brister i redovisning eller betalning av skatt.

5 kap. Skatteavdrag

Den som betalar ut ersättning för arbete, ränta eller utdelning har i normalfallet skyldighet att göra skatteavdrag. Utöver materiella regler för denna skyldighet finns även angivet vilka skyldigheter utbetalare och mottagare har i samband med utbetalningen.

6 kap. Beräkning av F-skatt

F-skatt beräknas normalt enligt schablon med ledning av den slutliga skatten taxeringsåret före inkomståret. I vissa fall ska beräkning ske med ledning av preliminär taxering, t.ex. om den skattskyldige inte har debiterats någon slutlig skatt. SKV får besluta om ändrad beräkning för att uppnå att skatten bättre stämmer överens med beräknad slutlig skatt.

7 kap. Beräkning av särskild A-skatt

De regler som gäller för F-skatt enligt 6 kap. gäller även vid debitering av särskild A-skatt.

8 kap. Beräkning av skatteavdrag

Skatteavdrag ska göras enligt tabell, en bestämd procentsats eller enligt särskild beräkningsgrund. Vidare finns materiella regler avseende underlaget för beräkning av skatteavdrag, t.ex. vid fråga om förmåner, kostnader i arbetet och förskott. SKV kan besluta om ändrad beräkning av skatteavdrag för att uppnå att skatten bättre stämmer överens med beräknad slutlig skatt.

9 kap. Beräkning av arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifter beräknas för varje redovisningsperiod (månad) efter de procentsatser och på det underlag som anges i bl.a. socialavgiftslagen. Som regel används samma beloppsmässiga underlag som vid avdraget för preliminär skatt för arbetstagarna.

10 kap. Skyldighet att lämna deklARATION

I fråga om skyldigheten att lämna preliminär självdeklARATION, skalbolagsdeklARATION, punktskattedeklARATION och skattedeklARATION anges när respektive deklARATION ska lämnas och vad den ska ta upp. I skattedeklARATIONEN redovisas bl.a. moms, arbetsgivaravgifter och avdragen skatt. I vissa fall får förenklad skattedeklARATION lämnas av privatperson. Vidare finns särskilda bestämmelser om redovisning av moms i särskild skattedeklARATION och om periodisk sammanställning.

10 a kap. Särskilda bestämmelser om mervärdesskatt för elektroniska tjänster

Kapitlet omfattar regler avseende den särskilda beskattningen för elektroniskt tillhandahållna tjänster. En näringsidkare från ett land utanför EG, som säljer vissa elektroniska tjänster till någon som inte är näringsidkare i Sverige eller ett annat EG-land kan använda en särskild, förenklad, ordning för redovisning och betalning av moms. Näringsidkaren får i dessa fall välja att identifiera sig i Sverige som skyldig att redovisa och betala moms för all försäljning av sådana elektroniska tjänster till EG.

11 kap. Beskattningsbeslut

Genom beskattningsbeslut bestäms om en skattskyldig ska betala skatt eller få tillbaka skatt och skattens storlek. Beslut kan avse preliminär skatt (F-skatt eller särskild A-skatt), slutlig skatt eller beslut med anledning av skattedeklaration (moms, arbetsgivaravgifter och avdragen skatt m.m.).

12 kap. Ansvar för skatt

Betalningsansvar kan åläggas den som brustit i vissa skyldigheter enligt SBL, t.ex. den som inte gjort föreskrivet skatteavdrag. Vidare kan ansvar i vissa fall åläggas företrädare för juridisk person och delägare i handelsbolag m.fl.

13 kap. Befrielse från betalningsskyldighet

Om det finns synnerliga skäl kan hel eller delvis befrielse från skyldighet att göra skatteavdrag eller att betala arbetsgivaravgift eller moms lämnas.

14 kap. Utredning i skatteärenden

Innan ett ärende avgörs har en skattskyldig rätt att yttra sig. Det finns regler om skyldighet att föra anteckningar och att bevara fakturor och annat bokföringsmaterial. Vid utredning i skatteärende har SKV möjlighet att förelägga deklarationsskyldiga m.fl. att lämna vissa uppgifter, komma överens om personligt sammanträffande eller besluta om skatterevision.

15 kap. Särskilda avgifter

Särskild avgift i form av skattetillägg tas ut om oriktig uppgift lämnats samt vid skönsbeskattning. Förseningsavgift tas ut om skattedeklaration inte lämnats i rätt tid. Kontrollavgift tas ut vid försummad identitetskontroll vid handel med investeringsguld. Befrielse kan ske från skattetillägg och avgift.

16 kap. Inbetalning av skatt

Inbetalning av skatt ska göras genom insättning på skattekontot och skatten anses ha betalats den dag då den har bokförts på kontot. Vidare regleras när olika skatter och avgifter ska vara inbetalda samt hur avräkning av inbetalda belopp och i vissa fall fördelning av skatteskuld ska ske.

17 kap. Anstånd med inbetalning av skatt

Anstånd med inbetalning av skatt kan ges i vissa uppräknade situationer, t.ex. vid överklagande av beslut, men även i övrigt om det finns synnerliga skäl. Anstånd beviljas med det belopp som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

18 kap. Återbetalning av skatt

Återbetalning vid överskott på skattekontot sker huvudsakligen i samband med månatlig eller årlig avstämning av skattekontot eller i vissa fall på den skattskyldiges begäran. Olika hinder mot återbetalning finns angivna, t.ex. att beloppet kan komma att behövas för betalning av annan skatt.

19 kap. Ränta

En ränteberäkning görs dag för dag som grundas på den sammanlagda skatteskuld eller skattefordran som den skattskyldige har på skattekontot. Beroende på aktuellt saldo ska den skattskyldige betala ränta (kostnadsränta) eller tillgodoföras ränta (intäktsränta). Kostnadsränta beräknas enligt tre olika nivåer.

20 kap. Indrivning

Om ett skattebelopp inte har betalats i rätt tid lämnas fordringen, efter beaktande av vissa beloppsgränser, i normalfallet till kronofogdemyndigheten för indrivning. Innan indrivning begärs ska den skattskyldige normalt uppmanas att betala skattebeloppet.

21 kap. Omprövning

SKV ska normalt ompröva ett beslut om den skattskyldige begär det. SKV kan även på eget initiativ besluta om omprövning, som i vissa fall kan ske i form av efterbeskattning. Både för ordinär omprövning och efterbeskattning finns fastställda tidsfrister.

22 kap. Överklagande

Beslut av SKV får i normalfallet överklagas hos allmän förvaltningsdomstol av den skattskyldige och det allmänna ombudet hos SKV. Vidare regleras överklagande av länsrättens och kammarrättens beslut.

23 kap. Övriga bestämmelser

Slutligen finns några allmänna bestämmelser som bl.a. reglerar vitesföreläggande, olika representanter och ombud, behörigheter, verkställighet och gallring.

1.3 Övergångsregler

SBL trädde i kraft den 1 november 1997. Lagen tillämpades första gången när det gäller

- F-skatt och särskild A-skatt: på skatt avseende inkomstår 1998,
- skatt som ska redovisas i en skattedeklaration: på skatt avseende redovisningsperioden januari 1998,
- annan skatt: på skatt avseende det beskattningsår som gått ut

Vid SBL:s införande

närmast före den 1 januari 1999,

- uppgiftsskyldighet enligt 10 kap. 33 § (s.k. kvartalsredovisning), på uppgifter avseende första kalenderkvartalet 1998.

Vid utgången av oktober 1997 upphörde uppbördslagen (1953:272) samt lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare att gälla. Dessa lagar ska dock fortfarande tillämpas i fråga om

- preliminär skatt för tid före den 1 januari 1998,
- slutlig, kvarstående och tillkommande skatt avseende 1998 eller tidigare års taxeringar,
- arbetsgivaravgifter för utgiftsåret 1997 eller tidigare år, samt
- avgift eller ränta på sådan skatt eller arbetsgivaravgift.

Arvsskatt och gåvoskatt

När det gäller arvs- och gåvoskatt trädde SBL i kraft den 1 juli 2001. Om en bouppteckning, arvsdeklaration eller gåvodeklaration kommit in till en tingsrätt eller skattemyndigheten före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser. Beskattningsmyndighet för arvsskatt var tidigare den tingsrätt vid vilken arvlåtaren hade att svara i mål som rörde hans person. Beskattningsmyndighet för gåvoskatt var skattemyndigheten i den region där den skattskyldige var folkbokförd. Se i övrigt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Punktskatter

I fråga om punktskatter trädde SBL i kraft den 1 januari 2003. Samtidigt upphävdes lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter. Den upphävda lagen ska dock fortfarande tillämpas i fråga om

- redovisningsperioder som börjar före den 1 januari 2003, och
- skattepliktiga händelser som inte ska hänföras till någon redovisningsperiod och som inträffat före den 1 januari 2003.

1.4 Ändringar i SBL 1998–2004

SBL började tillämpas den 1 januari 1998. Nedan redovisas några av de viktigare ändringarna av lagen i sammandrag.

1 juli 1998

Svensk arbetsgivare ska redovisa förmån som har sin grund i anställningen men som utges av utländsk utgivare. (Prop. 1997/98:133, SFS 1998:341.)

Redovisning av överskjutande ingående moms jämställs med inbetalning av skatt. Mindre företag får möjlighet att efter begäran redovisa skatteavdrag, arbetsgivaravgifter och moms på samma sätt som de större företagen. (Prop. 1997/98:134, SFS 1998:232.)

32 Skattebetalning, Kapitel 1

- 1 januari 2000** Begravningsavgift och avgift till registrerat trossamfund införs. (Prop. 1998/99:38, SFS 1999:315–316.)
- Särskilda momsregler för investeringsguld medför regler om identitetskontroll och kontrollavgift. (Prop. 1998/99:69, SFS 1999:641.)
- När det gäller ersättning för arbete mellan privatpersoner införs en möjlighet för parterna att träffa en överenskommelse om att utbetalaren ska göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter redan då ersättningen uppgår till 1 000 kr under året. Vid utbetalning till god man eller förvaltare ska dock gränsen på 1 000 kr alltid tillämpas. (Prop. 1999/2000:6, SFS 1999:1300 och SFS 2000:1346.)
- 1 januari 2001** Reglering sker av vissa redovisnings- och omräkningsfrågor när lön utbetalas i annan valuta. (Prop. 1999/2000:23, SFS 2000:55.)
- Brister i redovisning och betalning av utländska skatter ska beaktas vid tilldelning och återkallelse av F-skattsedel. (Prop. 2000/01:11, SFS 2000:878.)
- Den nya inkomstskattelagen medför ett antal följdändringar (prop. 1999/2000:2, SFS 1999:1300) liksom den nya socialavgiftslagen (prop. 2000/01:8 SFS 2000:985).
- 1 juli 2001** Arvs- och gåvoskatten infogas i skattekontosystemet. (Prop. 2000/01:117, SFS 2001:328.)
- 1 januari 2002** En förenklad skattedeclaration som kan lämnas av privatpersoner införs. (Prop. 2000/01:7, SFS 2000:1000.)
- Vissa följdändringar görs med anledning av den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter. (Prop. 2001/02:25, SFS 2001:1239.)
- Kravet på att utländska företagare som är skattskyldiga till moms i Sverige ska företräddas av skatterepresentant (ombud) slopas för företagare från vissa länder. Registrerings- och deklarationskyldighet införs för näringsidkare som utför varutransaktioner mellan EU-länder, vilka inte medför skattskyldighet till moms. (Prop. 2001/02:28, SFS 2001:970.)
- 1 juli 2002** Ny lagstiftning om skyldighet att i vissa fall lämna skalbolagsdeklaration träder i kraft den 1 juli 2002 och tillämpas fr.o.m. den 4 april 2002. (Prop. 2001/02:165, SFS 2002:538.)
- 1 januari 2003** Punktskatterna infogas i skattekontosystemet. (Prop. 2001/02:127, SFS 2002:400.)
- Nystartade företag kan på begäran få uppskov i tre månader med betalningen av preliminär skatt. (Prop. 2002/03:5, SFS 2002:1005)

Förseningsavgiften för skattedeklarationen sänks till 500 kr, men ska dock i vissa fall fortfarande uppgå till 1 000 kr. (Prop. 2001/02:29, SFS 2001:902.)

1 juli 2003

I ett nytt kapitel (10 a kap.) införs särskilda bestämmelser för redovisning av moms för elektroniska tjänster i vissa fall. (Prop. 2002/03:77, SFS 2003:222.)

Vid omprövning eller överklagande av skattetillägg ska anstånd med betalning medges efter ansökan. (Prop. 2002/03:106, SFS 2003:212.)

1 januari 2004

Skatteverket (SKV) bildas genom hopslagning av RSV och de regionala skattemyndigheterna. Hos SKV inrättas en funktion som allmänt ombud. Reformen medför bl.a. ändrade regler för beslutande myndighet, registrering och överklagande. (Prop. 2002/03:99, SFS 2003:664.)

Reglerna för skattetillägg reformeras, bl.a. sänks vissa procentsatser vid beräkning av skattetillägg. (Prop. 2002/03:106, SFS 2003:212.)

Reglerna för företrädaransvar omformuleras och rekvisiten uppsåtliga eller av grov oaktsamhet återinförs. Beslut om företrädaransvar ska fattas av allmän förvaltningsdomstol. (Prop. 2002/03:128, SFS 2003:747.)

Särskilda regler för bevarande av fakturor införs med anledning av nya faktureringsregler när det gäller moms. (Prop. 2003/04:26, SFS 2003:1136.)

1.5 Tillämpningsområde

1.5.1 SBL:s tillämpningsområde, 1 kap. 1–2 b §§

I 1–2 b §§ görs en uttömmande uppräknade av vilka skatter och avgifter m.m. som faller inom SBL:s tillämpningsområde. I 1 § anges det område inom vilket lagen gäller fullt ut, medan endast vissa bestämmelser i SBL gäller skatt enligt 1 a §–2 §.

SBL gäller vid *bestämmande, debitering, redovisning och betalning* av ett antal uppräknade skatter och avgifter m.m.

**Skatt enligt
taxeringslagen**

1. Skatt eller avgift som avses i 1 kap. 1 § 1 st. taxeringslagen (1990:324, TL), dvs. kommunal och statlig inkomstskatt enligt IL, förmögenhetsskatt, fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel, särskild löneskatt på pensionskostnader samt allmän pensionsavgift. De materiella reglerna om respektive skatt och avgift finns i de i 1 § uppräknade lagarna. Under punkt 1.5.2 nedan beskrivs översiktligt hur skatterna i fråga betalas.

- Socialavgifter** 2. Avgift enligt socialavgiftslagen (2000:980, SAL). Härigenom omfattas både arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 26 § och egenavgifter enligt 3 kap. 13 § SAL. De materiella reglerna avseende underlag för beräkning av avgifterna finns huvudsakligen i SAL.
- Särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster** 3. Skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Sådan löneskatt betalas på lön eller annan arbetsersättning till den som är 65 år eller äldre vid inkomst-årets ingång, vissa försäkrings- och avgångsersättningar samt bidrag som arbetsgivare lämnar till vinstandelsstiftelse. Enskild person och dödsbo betalar sådan löneskatt bl.a. på överskott av passiv näringsverksamhet.
- Begravningsavgift** 4. Begravningsavgift enligt 9 kap. begravningslagen (1990:1144). Avgiften betalas av den som den 1 november året före inkomståret var folkbokförd i Sverige, och beräknas på grundval av den avgiftsskyldiges till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomst. För de flesta som tillhör Svenska kyrkan räknas begravningsavgiften in i kyrkoavgiften, jfr punkt 7 nedan.
- Moms** 5. Skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200, ML). Både moms som redovisas i skattedeklaration respektive i självdeklaration omfattas. Sådan moms som redovisas i självdeklaration upp bärs på samma sätt som annan skatt som omfattas av TL:s bestämmelser, jfr punkt 1.5.2 nedan. De materiella reglerna finns huvudsakligen i ML, som även innehåller vissa förfarandebestämmelser, se vidare i Handledning för mervärdesskatteför- farandet.
- Allmän löneavgift** 6. Avgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift. Bestäm- melserna om arbetsgivaravgifter respektive egenavgifter tilläm- pas vanligen på allmän löneavgift, dvs. avgiften behandlas i praktiken som en del av arbetsgivaravgifterna respektive egen- avgifterna.
- Avgift till regi- strerat trossam- fund, kyrkoavgift** 7. Avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat tros- samfund. Svenska kyrkan har rätt till hjälp av staten med att ta in avgifter (kyrkoavgift) från dem som den 1 november året före inkomståret tillhörde Svenska kyrkan. Enligt 7–8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska den som tillhör kyrkan betala kyrkoavgift. Även andra registrerade trossamfund bevil- jas motsvarande hjälp av staten.
- Punktskatter** Lagen gäller även, om inte annat särskilt anges, även vid *bestämmande, debitering, redovisning* och *betalning* av nedan uppräknade punktskatter.

1. Skatt enligt lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam.
2. Skatt enligt lagen (1972:820) om skatt på spel.
3. Skatt enligt lagen (1984:409) om skatt på gödselmedel.
4. Skatt enligt lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel.
5. Skatt enligt 2 § första stycket 6 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.
6. Skatt enligt lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.
7. Skatt enligt lagen (1991:1482) om lotteriskatt.
8. Skatt enligt lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.
9. Skatt enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt.
10. Skatt enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt.
11. Skatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi.
12. Skatt enligt lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus.
13. Skatt enligt lagen (1999:673) om skatt på avfall.
14. Skatt enligt lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftreaktorer.

Arvsskatt och gåvoskatt

Lagen gäller vid *debitering* och *betalning* av skatt och förseningsavgift enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, som innehåller de materiella reglerna för skattskyldighet. Skatt betalas för egendom som förvärvas genom arv eller testamente (arvsskatt) eller genom gåva (gåvoskatt). Den som förvärvar egendomen är skattskyldig.

SINK-skatt

Lagen gäller vid *redovisning* och *betalning* av skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Den s.k. SINK-skatten är en definitiv skatt som efter beslut av SKV ska innehållas av utbetalaren för person som är bosatt utomlands. De materiella reglerna i fråga om skattskyldighet och skatteavdrag finns i SINK.

Lagen gäller vid bestämmande, debitering och betalning av vissa uppräknade skattetillägg och avgifter.

Skattetillägg

1. Skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt eller avgift som avses i 1 och 1 b §§.

Förseningsavgift

2. Förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Kontrollavgift

3. Kontrollavgift enligt 15 kap. 9 §, som avser avgift vid bristande identitetskontroll vid handel med investeringsguld.

4. Kontrollavgift enligt lagen (1998:415) om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m.
- Ränta** 5. Ränta på skatt eller avgift som avses i 1–1 b §§ samt på skattetillägg och avgift som avses i 1–4 §§.
- Undantag** I 1 kap. 2 a–2 b §§ anges undantag när SBL inte är tillämplig.

Lagen gäller inte, om det inte särskilt anges, när skatt ska tas ut enligt ML vid import av varor eller när det är fråga om punktskatt som ska betalas till Tullverket enligt någon av de lagar som anges i 1 kap. 1 § andra stycket SBL. I sådana fall gäller tullagen (2001:1281). Med import avses att en vara förs in till Sverige från en plats utanför EG.

SBL gäller inte heller för skattepliktiga varor som är omhändertagna med stöd av lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineralolja-produkter, eller omfattas av ett beslut om skatt enligt samma lag. Om ett sådant beslut upphävs ska dock SBL anses ha varit tillämplig som om beslutet aldrig hade fattats.

1.5.2 Betalning av preliminär och slutlig skatt

SBL är även tillämplig vid de preliminära och övriga skattebetalningar som avser skatterna ovan.

Preliminär A-skatt Löntagare och pensionärer m.fl. betalar som regel de skatter som är aktuella enligt 1 kap. 1 § under inkomståret i form av preliminär A-skatt som innehålls av utbetalaren. Den innehållna skatten redovisas i skattedeklarationen och betalas in av utbetalaren. Motsvarande gäller för preliminär skatt på ränta och utdelning som utbetalas av bank etc.

F-skatt och SA-skatt Enskilda näringsidkare och juridiska personer betalar vanligen en debiterad F-skatt eller SA-skatt löpande under inkomståret. Dessa preliminära skatter beräknas i regel enligt schablon med ledning av senaste debiterade slutliga skatt och kan omfatta alla de i 1 kap. 1 § punkterna 1–7 nämnda skatterna. Om beräkningen i stället sker med ledning av preliminär taxering ska de bestämmelser om debitering av olika skatter och avgifter som gäller när den slutliga skatten bestäms tillämpas.

Kompletteringsbetalning Egna kompletterande inbetalningar till skattekontot görs vanligen för att täcka förväntade underskott på kontot. Sådan inbetalning kan göras när som helst och med valfritt belopp. Ofta anpassas inbetalningarna till reglerna om kostnadsränta i 19 kap. SBL.

Slutlig skatt SKV fattar varje år beslut om den slutliga skattens storlek enligt den årliga taxeringen (grundläggande beslut om slutlig skatt) och skickar ett slutskattebesked till den skattskyldige. I samband

därmed skickas också ett kontoutdrag till den skattskyldige. Av detta framgår bl.a. slutlig skatt, tillgodoförd preliminär skatt, eventuella egna inbetalningar, räntor samt belopp att få tillbaka eller belopp att betala med uppgift om förfallodag.

1.5.3 Skatter som inte omfattas av SBL

Nedan ges exempel på skatter och avgifter som inte omfattas av SBL och således inte hanteras i skattekontosystemet.

Kupongskatt

Skatt enligt kupongskattelagen (1970:624) på vissa utdelningar som utbetalas till utlandet. SKV är beskattningsmyndighet för skatten.

Stämpelskatt

Stämpelskatt enligt lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, som ska betalas för förvärv av fast egendom och tomträtter samt vid beviljande av in-teckningar. Inskrivningsmyndigheten är beskattningsenhet.

Fordonsskatt

Skatt enligt fordonsskattelagen (1988:327) som betalas av fordonsägare. SKV är beskattningsmyndighet för skatten.

Ränteskatt på skogskontomedel

Skatt enligt lag (1990:676) på ränta på skogskontomedel m.m. Lagen omfattar även skogsskadekonto och upphovsmannakonto. Skatten redovisas och inbetalas till SKV.

A-SINK

Skatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., s.k. A-SINK, som betalas för artister och idrottsmän som tillfälligt vistas och arbetar i landet. SKV är beskattningsmyndighet för skatten som handläggs av Särskilda skattekontoret i Ludvika.

Statlig ålderspensionsavgift

Avgift enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas av staten för vissa skattepliktiga och pensionsgrundande bidrag och ersättningar som enligt 2 kap. 17 § SAL inte utgör underlag för arbetsgivaravgifter. Riksförsäkringsverket är upp-bördsmyndighet för avgiften.

1.5.4 Statliga stöd som krediteras skattekontot

Statliga stöd

Statliga stöd tillgodoräknas mottagaren i flera fall genom kreditering av dennes skattekonto med motsvarande belopp. Detta gäller olika former av anställningsstöd, arbetsmarknadsstöd, sysselsättningsstöd, stöd för anläggande av telenät, stöd som beviljats för visst bostadsbyggande samt sjöfartsstöd.

1.6 Definitioner, 1 kap. 3–6 §§

De termer och uttryck som används i SBL har samma betydelse och tillämpningsområden som i de lagar som finns uppräknade i 1–2 §§ samt i 1 kap. 1 § TL, om inte annat anges i 3–6 §§ eller framgår av sammanhanget. Vissa begrepp som definierats i 3–6 §§ har getts en

vidare betydelse i SBL än den gängse, varigenom lagtexten inte har behövt tyngas med återkommande förtydliganden och uppräknningar.

Arbetsgivaravgift

Med *arbetsgivaravgift* avses även särskild löneskatt på förvärvs-inkomster och allmän löneavgift som en arbetsgivare är skyldig att betala.

Juridisk person

Med *juridisk person* avses också dödsbon och handelsbolag. Detta har angivits då bestämmelserna om juridiska personer enligt 2 kap. 3 § IL inte ska tillämpas på bl.a. dödsbon och svenska handelsbolag.

Skatt och skattskyldig

Begreppet *skatt* omfattar primärt alla skatter som omfattas av SBL, t.ex. F-skatt, särskild löneskatt, kommunal inkomstskatt, fastighetsskatt och arvsskatt.

I SBL har det inte ansetts nödvändigt med någon definition av begreppet *skattskyldig*. Det faller sig naturligt att med begreppet avse den som är skyldig att betala sådan skatt som avses i den lag där begreppet används. I SBL används dock begreppen skatt och skattskyldig i en något vidare betydelse.

Vad som sägs i SBL om *skatt* och *skattskyldig* gäller även

- avgift och avgiftsskyldig,
- belopp som ska dras från ersättning för arbete, ränta eller utdelning för preliminär skatt (avdragen skatt) och den som är skyldig att göra sådant avdrag, samt
- skattetillägg, förseningsavgift, kontrollavgift och ränta och den som är skyldig att betala skattetillägg, avgift eller ränta.

Med skatt likställs

1. belopp som någon annan än den skattskyldige är betalningsskyldig för enligt SBL eller, såvitt gäller belopp som har debiterats enligt SBL, 2 kap. 20 § lagen om handelsbolag och enkla bolag (enligt vilken bolagsmännen svarar solidariskt för bolagets förpliktelser), och
2. belopp som betalats tillbaka till den skattskyldige men som på grund av ett senare beskattningsbeslut ska betalas in igen till SKV.

Begreppet skatt i SBL omfattar således även socialavgifter, t.ex. arbetsgivaravgifter och egenavgifter, samt skattetillägg, förseningsavgift, kontrollavgift och ränta, liksom andra belopp som betalningsskyldighet finns för enligt SBL. Ett saldo på skattekontot benämns skatteskuld eller skattefordran oavsett hur saldot uppkommit.

Den omständigheten att SBL:s definition av skatt även omfattar socialavgifter påverkar inte den principiella skillnad som i övrigt

görs mellan dessa begrepp, se vidare avsnitt 8.5.1.

Ett antal uppräknade kategorier likställs med *skattskyldig* i SBL.

1. Handelsbolag, även om det inte är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i 1 kap. 1 §. Ett handelsbolag kan således tilldelas en skattsedel för preliminär skatt även om bolaget inte är skattesubjekt eller skattskyldigt på annan grund.
2. Den som har rätt till återbetalning av ingående moms enligt 10 kap. 9–13 §§ ML. Till denna kategori hör t.ex. exportföretag, företag som har omsättning avseende s.k. kvalificerade undantag samt nystartade företag i uppbyggnadsskede.
3. Den som utan att vara skattskyldig här i landet har fått en F-skattsedel enligt 4 kap. 7 eller 8 § SBL. Här avses bl.a. utländska näringsidkare och företag som utför arbete i Sverige utan att ha fast driftställe här.
4. Den representant för enkelt bolag eller partrederi som SKV enligt 23 kap. 3 § SBL har beslutat ska svara för redovisning och betalning av skatt.
5. Den som är grupphuvudman enligt 1 kap. 6 § SBL, dvs. den som är huvudman för en mervärdesskattegrupp.
6. Delägare i handelsbolag som enligt 2 kap. 20 § lagen om handelsbolag och enkla bolag, enligt vilken bolagsmännen svarar solidariskt för bolagets förpliktelser, har ålagts betalningsskyldighet för skatt.
7. Dödsbo som enligt 54 § lagen om arvsskatt och gåvoskatt ska förskjuta arvsskatt. Med förskjuta avses här att dödsboet förskotterar arvsskatt för skattskyldig. Bestämmelsen har ansetts nödvändig eftersom den som slutligen har att svara för arvsskatten, dvs. den skattskyldige, är den som fått egendom genom arv eller testamente.
8. Den som har rätt till återbetalning av vissa punktskatter, nämligen skatt på annonser och reklam, gödselmedel, tobak eller alkohol.
9. Den som har rätt till återbetalning, kompensation eller vissa nedsättningar som avser skatt på energi.
10. Den som i egenskap av företrädare för en juridisk person är betalningsskyldig enligt 12 kap. 6 eller 6 a § SBL eller som träffat överenskommelse enligt 12 kap. 7 c § SBL.

Begreppet skattskyldig används således även för den som ska betala arbetsgivaravgifter eller andra avgifter, den som ska göra skatteavdrag liksom den som ska betala skattetillägg eller i övrigt

är betalningsskyldig för belopp enligt SBL. Genom att likställa dessa kategorier med skattskyldiga blir reglerna i SBL i förekommande fall tillämpliga på dem utan att detta särskilt behöver anges.

EEIG

Vad som sägs i SBL om handelsbolag gäller, om inte annat föreskrivs, även europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), för vilka inkomsterna på motsvarande sätt beskattas hos delägarna. Enligt 11 § lagen (1994:1927) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar är PRV registreringsmyndighet för intressegrupperingar. En EEIG måste vara registrerad hos PRV (EEIG-registret) för att bestämmelserna i SBL ska vara tillämpliga på sådant rättssubjekt.

Centrala begrepp

I 6 § definieras, i alfabetisk ordning, vad som avses med vissa centrala begrepp som används i SBL.

Arbetsgivare: den som betalar ut ersättning för arbete.

Arbetstagare: den som tar emot ersättning för arbete.

Beskattningsår: i fråga om

a) skatt som avses i IL, lagen om statlig fastighetsskatt, lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel (i fall som avses i 2 § första stycket 1–5), lagen om särskild löneskatt på pensionskostnader, beskattningsår enligt 1 kap. 13–15 §§ IL,

b) moms, beskattningsår enligt 1 kap. 14 § ML eller, för förvärv av sådana varor som avses i 2 a kap. 3 § första stycket 1 och 2 ML, det kalenderår under vilket förvärvet skett,

c) punktskatt, samma beskattningsår som i 1 kap. 14 § ML eller, om skatteredovisningen inte sker för redovisningsperioder, det kalenderår under vilket den skattepliktiga händelsen inträffat,

d) skatt som inte avses i a–c, det kalenderår för vilket skatten ska betalas.

Begreppet beskattningsår används således i SBL även för arbetsgivaravgift och avdragen skatt etc. och avser då det kalenderår för vilket skatten ska betalas. Här kan även nämnas att en skattedeklaration ska lämnas för varje ”redovisningsperiod”, dvs. i normalfallet kalendermånad. De äldre begreppen ”utgiftsår” i fråga om arbetsgivaravgifter respektive ”uppbördsår” och ”uppbörds-månad” för skattebetalningar används inte i SBL.

Grupphuvudman: den som enligt 6 a kap. 4 § ML utsetts som huvudman för en mervärdesskattegrupp. Grupphuvudman är den som företräder gruppen och kan t.ex. vara företagsgruppens moderbolag. Även kommittentföretag kan vara grupphuvudman.

Inkomstår: kalenderåret före taxeringsåret. Taxeringsåret är enligt 1 kap. 12 § IL det kalenderår då taxeringsbeslut om den årliga

taxeringen för ett beskattningsår ska meddelas enligt 4 kap. 2 § TL.

Näringsverksamhet: verksamhet av sådant slag att intäkter i verksamheten enligt bestämmelserna i 13 kap. IL räknas till inkomstslaget näringsverksamhet för den som bedriver verksamheten eller, när verksamheten bedrivs av ett handelsbolag, för någon delägare i bolaget. Med näringsverksamhet avses enligt IL primärt förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Någon skattskyldighet för näringsverksamheten behöver dock inte föreligga i Sverige. Ett utländskt företag kan tilldelas F-skattsedel så snart näringsverksamhet kan antas komma att bedrivas här i landet även om någon skattskyldighet inte föreligger här.

Överskjutande ingående mervärdesskatt: den del av ingående moms som överstiger utgående moms. Enligt definition i 1 kap. 8 § ML avses med utgående moms skatt som ska redovisas till staten vid omsättning m.m. och med ingående moms skatt som får dras av vid förvärv m.m.

De definitioner som berör redovisning och betalning av moms finns mer utförligt beskrivna i Handledning för mervärdesskatteförfarandet.

1.7 Valutafrågor, 1 kap. 7 §

Svenska kronor

Huvudregeln är att samtliga beloppsmässiga uppgifter som ska lämnas enligt SBL ska lämnas i svenska kronor utan öretal. Detta gäller således inte bara de uppgifter som ska lämnas i skattedeklaration eller i annan form till SKV utan även uppgifter som ska lämnas till annan part.

Redovisning i euro

Svenska företag och svenska filialer till utländska företag kan i vissa fall välja att ha sin redovisning i euro i stället för svenska kronor. Detta gäller primärt aktiebolag, ekonomiska föreningar, banker och försäkringsbolag. Samma redovisningsvaluta ska då användas i alla led av redovisningen. De nya reglerna trädde i kraft den 1 mars 2000 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2000.

Moms

Företag som har euro som redovisningsvaluta ska räkna om momsens till svenska kronor för att få fram uppgifterna för redovisning i skattedeklarationen. Motsvarande gäller även de uppgifter som ska lämnas i kvartalsredovisningen. Vid omräkningen används den genomsnittliga växelkursen för redovisningsperioden för de fakturor som är utfärdade i euro. För omräkning av gemenskapsinterna förvärv (GIF) gäller särskilda bestämmelser. Se vidare Handledning för mervärdesskatteförfarandet 2004 avsnitt 36.3 (SKV 555).

42 Skattebetalning, *Kapitel 1*

Löneredovisning i svenska kronor

Företag som väljer att ha sin redovisning i euro ska dock i en särskild bokföring redovisa såväl gjorda löneutbetalningar som avdragen skatt i svenska kronor. Från den särskilda bokföringen hämtas sedan de uppgifter som behövs för skattedeklarationen och kontrolluppgiften. Även vid löneutbetalningar i annan valuta än euro gäller att bokföringen ska redovisa lönebeloppet och skatteavdraget i svenska kronor.

Skatteavdrag i annan valuta

När det gäller reglerna för redovisning av skatteavdrag i annan valuta, se avsnitt 6.5.6.5 nedan.